

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Gymnázium, Brno, Slovanské náměstí 7
Šablona:	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Název projektu:	Inovace výuky na GSN prostřednictvím ICT
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0940
Autor:	Kamila Novotná
Tematická oblast:	Latinská gramatika: Lexikologie a lexikum
Název DUMu:	XIV. Lékařské pojmy – řecké předpony a přípony a názvy onemocnění
Kód:	VY_32_INOVACE_LA.2.14
Datum:	13.9.2013
Cílová skupina:	Žáci středních škol
Klíčová slova:	medicína – lékařské pojmy – řecké předpony – řecké přípony – názvy onemocnění
Anotace:	Tento dokument je lexikální průpravou pro rozpoznávání lékařských termínů středoškolské nauky o člověku. Uvádí řecké předpony a přípony a seznamuje s tvorbou názvů onemocnění.

Obtížnost: **** (z možných *****)

Časová náročnost: 1 a půl vyučovací hodiny

XIV. Tvorba medicínských pojmů z řečtiny

ŘECKÉ PREFIXY (PŘEDPONY) z předložek

ana	opět, roz-	ana-mnesis ana-lysis	
ant(i)	proti	anti-septicus	

apo	od, pryč	apologie=	
cata, kata	shora dolů s(e)	cata-rhus= katalog, katarze	
di(a)	roz, skrz, mezi	dia-gnosis= dia-fragma,	
en>em	v, dovnitř	en-cephalon en-cyklopedie,	
ep(i)	na, při, nad	epi-dermis epi-gon,.....	
hyper	nad, zvýšená činnost	hyper-tonie	
hyp(o)	pod, snížený stupeň	hypo-physis hypo-trofie,	
met(a)	za, po, změna	meta-bolismus	
peri	okolo, kolem	peri-cardium pro-phylaxis	
sy(n),sym	s, spolu	syn-droma	

z adverbii

ec(to), exo	vně, mimo	ecto- plasma=..... exo-derm	
end(o)	uvnitř	Endo-genní endo-skop	
eu	dobře,	eu-thanasie	

	normální stav		
--	---------------	--	--

jiné

a(n) =alfa privativum	ne zápor	an-esthesia apolitický	
dys	porucha, obtížnost	dyspepsie dyslexie	

ŘECKÉ SUFFIXY (PŘÍPONY)

-itis, itidis, f.	zánětlivé onemocnění	arthritis	
osis, osis, f.	nezánětlivé onemocnění	sclerosis	
oma, omatis, n.	nádorové onemocnění	myoma	

NÁZVY ONEMOCNĚNÍ

ascites, ae, m.	břišní vodnatelnost	
diabetes, ae, m.	úplavice	
d. mellitus	cukrovka	
diphtheria, ae, f.	záškrt	
dyspnoe, es, f.	dušnost	
hernia, ae, f.	kýla	
spina bifida	rozštěp páteře	
carcinoma, tis, n.	rakovina	
catarrhus, i, m.	katar	

icterus, i, m.	žloutenka	
distorsio, onis, f.	vyvrtnutí (podvrtnutí)	
luxatio, onis, f.	vymknutí, vykloubení	
arthritis, iridia, f.	zánět kloubů	
bronchitis, tidis, f.	zánět průdušek	
colitis, itidis, f.	zánět tlustého střeva	
cirrhosis, is, f.	zatvrdnutí orgánu	
encephalitis, tidis, f.	zánět mozku	
hepatitis, itidis, f.	zánět jater	
nephrosis, is, f.	nezánětlivé onemocnění ledvin	
parotitis, iridia, f.	zánět příušní žlázy	
pertusis, is, f.	černý kašel	
sclerosis, is, f.	skleróza	
sepsis, is, f.	otrava krve	
tuberculosis, is, f.	souchotiny	
spondylitis, itidis, f.	zánět obratlů, páteře	

Cvičení ad XIV:

1. Co se děje při:

Kolonoskopie

Tracheotomie

Kardiografie

Gastror(h)agie

Chemot(h)erapie

Klaustrofobie

Neuropat(h)ie

Kleptomanie

Spasmolysis

Megalomanie

Hematurie

Cholelit(h)iáza

Ótalgia

2. Do volných polí tabulek doplň latinské ekvivalenty

3. Jsou řecké předpony jen v medicínských pojmech?